

Stanovisko Společnosti pracovního lékařství ČLS J. E. Purkyně k pracovnělékařským službám (PLS) v době trvání nouzového stavu vydané k datu 18.3.2020

Vláda ČR usnesením 84/2020 nařídila po dobu trvání nouzového stavu, že lze u zaměstnanců, jejichž pracovněprávní vztah vznikne ode dne vyhlášení tohoto opatření, nahradit čestným prohlášením (jehož vzor je na str. 888 částky 37/2020 Sbírký zákonů) posouzení zdravotní způsobilosti osoby ucházející se o zaměstnání dle zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů. Dále nařídila, že není u zaměstnanců potřeba provádět periodické lékařské prohlídky ve smyslu ustanovení § 11 vyhlášky č. 79/2013 Sb o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče, ve znění pozdějších předpisů.

Společnost pracovního lékařství (SPL) považuje na základě opakovaných dotazů na prohlídky PLS v této pandemické době, které bývají jako nikoliv akutní výkony praktickými lékaři odmítány (také rovněž logicky pro nedostupnost OOPP) reagovat tímto stanoviskem.

Vzhledem k neúměrným rizikům z neprovádění zejména vstupních prohlídek u významných rizik považuje SPL nařízení vlády v předmětných bodech za rizikové a považuje za přiměřené

- prodloužit obecně platnost všech posudků vydaných na základě periodických prohlídek až o 3 měsíce,
- vstupní prohlídky do rizika kategorie 1 odložit a řešit formou mimořádné prohlídky po zrušení nouzového stavu,
- vstupní prohlídky u kategorií 2, 2R, 3 a 4 rizikových prací, u rizik ohrožení zdraví a dle zvláštních právních předpisů zachovat; potřebu výpisů ze zdravotnické dokumentace a některých odborných vyšetření, která nebude možné z různých důvodů provést, ponechat na rozhodnutí posuzujících lékařů,
- výstupní a mimořádné prohlídky zachovat ve stávajícím režimu.

Význam pracovnělékařských prohlídek spočívá v tom, že se jimi zjišťují nejen počáteční příznaky ohrožení zdraví pracovním prostředím (např. ztráta sluchu), ale rovněž kontraindikace k práci, tj. vady, stavy a nemoci, které podmiňují zdravotní nezpůsobilost. Pokud bude uvedená praxe založená na čestném prohlášení realizována, hrozí, že budou např. řidiči či strojvedoucí vykonávat své zaměstnání s nekorigovaným diabetem, vysokým krevním tlakem, záchvatovitými či závažnými psychickými onemocněními nebo budou alergici zařazováni do práce s ofenzivními alergeny typu izokyanátů, kde jim hrozí alergický šokový stav. Takové řešení není výhodné ani pro poskytovatele pracovnělékařských služeb, jimiž jsou nyní především praktičtí lékaři, ani pro zaměstnance a zaměstnavatele, neboť zmíněné opatření nahrazuje jedno riziko (onemocnění koronavirem) rizikem jiným.

MZ ČR před vydáním citovaného usnesení vlády uvedlo, že **zaměstnavatel je** dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění, **povinen nepřipustit, aby zaměstnanec**

vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti. Zákon výjimky neumožňuje.

Současně je třeba upozornit na dokument MPSV zveřejněný na <https://koronavirus.mzcr.cz/informace-pro-zamestnance-a-zamestnavatele/>, který je nesmyslný v tom, že naopak zaměstnavatele s ohledem na jeho povinnost předcházet rizikům z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci informuje o tom, že je oprávněn vyzvat zaměstnance, aby se podrobil při návratu z oblasti zasažené koronavirem vyšetření u poskytovatele pracovnělékařských služeb, popř. u registrujícího lékaře, zejména je-li to důvodné vzhledem k vykonávané práci nebo má zaměstnavatel podezření, že zaměstnanec není způsobilý vykonávat práci. V této tiskové zprávě je uvedeno dále“ V tomto případě přichází v úvahu mimořádná pracovnělékařská prohlídka u poskytovatele pracovnělékařských služeb, a to ve smyslu § 12 vyhlášky č. 79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče.“ V rámci mimořádných prohlídek se však posuzuje dlouhodobá zdravotní způsobilost k práci, nikoliv dočasná pracovní schopnost, a zejména se jedná o prohlídky, tedy ne o telefonické vystavení e-neschopenky na základě např. nařízené karantény.